

TEMEL FOTOĞRAFÇILIK

KISA ÖZET

1. Ünite - Fotoğraf, Işıkla Resmetmek ve Fotoğraf Makinesi

FOTOĞRAF NEDİR?

Fotoğraf denildiğinde, anlaşılan şey ikiboyutlu bir kağıt üzerindeki resimlerdir.

Fotoğrafın insan yaşamını kuşatacak şekilde girmiş olmasının bazı nedenleri vardır. Fotoğrafın, fotoğraf makinesi gibi kolay kullanılabilir bir aygıtla üretilir olması çok önemlidir.

Fotoğraf makinesiyle insanlar, gördükleri ve yaşadıkları olayları, durumları belgelemeye yönelmişlerdir. Fotoğraf makinesinin çevremizde gördüklerimizi sanki gözlerimizle görüyormuş gibi kaydetmesi de, fotoğrafı insan gözünün bir uzantısı şekline getirmiştir. İnsanlar gördükleri olayları ve durumları başka insanlara fotoğraf yoluyla iletmeye yönelmişlerdir. Fotoğrafın yağlıboya resim gibi tek olmaması, seri ve kolay bir şekilde çoğaltılabilmesi insanları, fotoğrafı bir kitle iletişim aracı olarak kullanmaya yöneltmiştir. Öte yandan fotoğrafın kendine özgü resmetme tekniğini keşfedenler de fotoğrafı sanatın ortamında kullanmaya yönelmişlerdir.

Kitle İletişim Aracı: Kitle iletişim yapmak için kullanılan iletişim araçları. Televizyon, radyo, gazete, sinema, duvar panoları gibi.

FOTOĞRAFIN BULUNUŞU

Tarihsel olarak bakıldığında fotoğraf sözcüğü ilk kez İngiliz Sir John F. W. Herschel (1792-1871) tarafından 1840 yılında kullanılmıştır. Sir John, yakın arkadaşı olan İngiliz bilim adamı William Henry Fox Talbotun (1800-1877) uyguladığı yeni yöntemle, yüzey üzerinde elde ettiği görüntüye fotoğraf adını vermiştir. Fotoğraf ışığa duyarlı bir yüzey olan film üzerine fotoğraf makinesi aracılığıyla nesnelerin görüntüsünü kaydetmektir. Basit bir büyüteci elinize alın, bilgisayar ekranınızın önüne doğru tutun ve büyütecin arkasına ekrana paralel konumda bir beyaz kâğıt yerleştirin. Sırasıyla önde bilgisayar ekranı, büyüteç ve arkasında da beyaz bir kâğıt. Şimdi odanızın ışığını kapatın. Bilgisayar ekranının yüzeyine gelen ışık dalgaları mercekte toplandıktan sonra, merceği geçerek ilerler ve ilk karşılaştıkları beyaz yüzey yani kâğıt üzerinde ekranın baş aşağı ve sağ-sol ters görüntüsünü oluşturur.

Beyaz kâğıt üzerindeki bu şey bir tür resimdir; ancak çizerek, boyayarak ya da baskı yoluyla yapılan bir resim değildir. Bu ışık ve optik yoluyla yüzey üzerinde ortaya çıkan resme görüntü denir.

Fotoğraf: Yunanca **Photos** 'ışık' ve **Graphos** 'çizmek' sözcüklerinin birleşmesinden oluşan terim. Optik ve kimyasal süreçleri kullanarak yüzey üzerinde kalıcı görüntü elde etme. İngilizce 'Photography' sözcüğünün karşılığıdır.

Görüntü: Üçboyutlu nesnelerin, ışık yoluyla yüzey üzerinde elde edilen ikiboyutlu sureti. İnsanoğlu tarihin ilk günlerinden bu yana yüzey üzerine resmetmiştir. Bu işi yaparken farklı teknikler uygulamıştır. Birincisi, çizerek resmetmektir. İkincisi boyayarak, üçüncüsü ise kazıyarak resmetmektir. Bunlar geleneksel resmetme teknikleridir.

Ortam: Bilgi ya da düşüncüyü taşıyan araç. Kitle iletişimi için kullanılan araçlara verilen ad; televizyon, radyo, gazete, gibi. İngilizce medium karşılığı olarak kullanılır, çoğulu media.

Resmetmek: Bir tekniği kullanarak yüzey üzerinde nesnelerin resmini oluşturmak.

Teknik: Bir sanat, bilim, meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi.

Her fotoğraf için geçerli olan belirleyici özellikler şunlardır:

- Asıl nesnenin yüzey üzerinde yeniden üretilerek çoğaltılmasıdır.
- Fotoğraf bir an'ı tesbit eder.
- Fotoğraf yaşamdan seçilen bir detaydır.
- Fotoğraf mekanı ve zamanı farklılaştırmaktır.

Fotoğrafın teknik süreci tek tek halkalardan oluşan bir zincire benzer. Bu zincirin bir halkası oynatıldığında diğer halkalar da bu hareketten etkilenir.

Dış Işık: Güneş başta olmak üzere fotoğraf makinesinin önündeki aydınlatma kaynakları.

İç Işık: Fotoğraf kâğıdına negatif görüntüyü pozlayan agrandisör aygıtının ışığı.

Bakmak ve görmek konusundan hareket ederek fotoğrafçılıkta çok sık karıştırılan bir durumu açıklamak gerekir: Görüş açısı denildiğinde, bir insanın çevresinde net olarak görebildiği açı anlaşılmalıdır. Bakış açısı denildiğinde ise bir objektifin görebildiği açı anlaşılmalıdır. Yani insan gözü görür, objektif ise optik yoluyla bakar.

Fotoğraf Karesi: Film yüzeyindeki ya da sayısal teknolojide sensör üzerindeki her bir görüntü. Bir diğer anlamı, objektiften bakaca yansıyan görüntünün alanı.

Gizli Görüntü: Fotoğrafik duyarkatta, bozlamak sonunda oluşan, ancak gözle görülemeyen görüntü. Duyarkat (film) üzerindeki gizli görüntü, geliştirme banyosunda gerçek görüntüye dönüşür.

Sayısal Fotoğraf: Sayısal yani dijital teknoloji kullanılarak yapılan fotoğrafçılığın genel adı.

Teknoloji: Belli bir teknik alanda, bilimsel ilkelere dayanan tutarlı bilgi ve uygulamalar.

Sistem: Değişik öğelerden oluşan ve belli bir işlevi yerine getiren düzenek.

fotoğrafçılığın iki farklı dönemi vardır.

- Fotoğraf makinelerinde duyarlı yüzey olarak filmin kullanıldığı teknoloji ve bu teknolojinin gerektirdiği süreçlerin yer aldığı fotoğrafçılık, Film Dönemi olarak adlandırılır.
- Fotoğraf makinelerinde duyarlı yüzey olarak sayısal sensörlerin kullanıldığı ve sayısal teknolojinin gerektirdiği süreçlerin yer aldığı fotoğrafçılık, Sayısal Dönem olarak adlandırılır.

Analog: Bir aygıt ya da sistemle ilişkili olarak bilgilerin, verilerin fiziksel temsilleriyle ilgilidir. Kaynağındaki biçimiyle, yani sürekli ve kesintisiz olarak kaydedilebilen, saklanabilen ve iletilen bilgi ve veri.

Sayısal: Verilerin sayılarla ayrılan sinyaller şeklinde gösterilmesi. Işık ya da ses dalgalarının sayılarla basamaklanmış veriler olarak temsili. Örneğin; kaynağından çıkan bir sesin kesintisiz olarak ilerleyen verilerin, ikili sayılarla tanımlanarak kaydedilmesi.

Pozlama: Işığa karşı duyarlı malzemenin ışıktan etkilenmesi.

Dalga Boyu: Hareket halinde yayılan ışığın iki tepe noktası arasındaki uzaklık.

Işın: Hareket hâlindeki ışık. Hareket eden, yani ilerleyerek yayılan ışık dalgaları.

Renk denildiğinde iki farklı durum anlaşılır: Birincisi ışık olarak renktir. Fotoğrafçılıkta renk denildiğinde, ışık olarak renk anlaşılır. İkincisi ise boya olarak renktir. Resim sanatında renk denildiğinde ise boya olarak renk anlaşılır.

YÜZEY ÜZERİNDE GÖRÜNTÜ

İnsanoğlu tarihin ilk günlerinden beri yüzey üzerine resmetmeyle uğraşmıştır. Mağara duvarlarındaki resimler bunların ilk örnekleridir. Bunu yaparken, insanoğlu hep yaşadığı doğayı gözlemlemiştir. Bu gözlemlerinden yola çıkarak yüzey üzerinde resmetme konusuyla ilgili olarak da çeşitli gelişmeler söz konusudur. Örneğin, bir su birikintisinin yüzeyinde insanın kendi resmini görmesi önemli bir gözlemdir. Yani su yüzeyindeki yansımalar insan için önemlidir. Bir nesnenin gölgesinin başka bir yüzey üzerinde oluşması da önemlidir.

Yüzey üzerinde ortaya çıkan gölgeler de yansımalar gibi her zaman insanoğlunun dikkatini çekmiştir. Evet, yansımalar ve gölgeler; bunlar yüzey üzerindeki bir tür resimler değil midir? Yansımaların ve gölgenin yüzey üzerinde ortaya çıkışıyla ilgili olarak, yazılı kaynaklara bakıldığında Sümerlerle ilgili metinlerde ışık konusuyla karşılaşılır.

Yansımalar ve gölgeler ışık yoluyla yüzey üzerinde ortaya çıkan resimlerdir. Yansımalar ve gölgelerin belirleyici özelliği yüzey üzerinde kalıcı olmamalarıdır. Bunlar çizerek, boyayarak ya da baskı tekniğiyle yapılan resimler gibi yüzey üzerinde kalıcı değildir.

İzdüşümüm: Bir ışık kaynağından çıkan ışıkla bir nesne ya da konumun görüntüsünü bir yüzey üzerine yansıtmak. Projeksiyon olarak da adlandırılır.

Karanlık Kutu: Latince Camera Obscura. Fotoğraf makinesinin çok eskilere uzanan bir türü. Dört tarafı kapalı bir karanlık odanın, bir duvarının tam ortasına bir delik açıldığında; delikten giren güneş ışığı, deliğin karşısındaki duvara yansır böylece deliğin önündeki nesnelerin görüntüsü, sağ-sol ve altüst ters olarak duvarın yüzeyinde belirir. Karanlık kutu diye adlandırılan bu basit aygıt, on birinci yüzyılda Arap astronomi bilginlerince, güneş ve ay tutulmalarını izlemek için kullanılmıştır.

Mercek, nesnelere üzerinden gelen ışıkları, düz bir yüzey üzerinde net olarak bir noktada toplar. Nesnenin, üst ve altından, sağ ve solundan gelen ışık merceği geçtikten sonra yüzey üzerine tamamen ters olarak ulaşır. Böylece, merceğin önündeki nesnenin alt-üst ve sağsol olarak tamamen ters olarak görüntüsü oluşur. Karanlık kutunun fotoğrafçılık açısından önemi fotoğraf makinesinin gelişmesini sağlayan süreci başlatmasıdır. Karanlık kutu için fotoğraf makinesinin ilk aşaması demek doğrudur.

Yanılsama: Bir şeyin aygıt yoluyla üretilerek gerçek sanılmasını sağlayan algı yanılsaması. Bir görünüşün gerçek sanılmasına neden olan algı yanılsaması.

Refleks Sistem: Bakaçtan görülerek netlemesi yapılan görüntüyü, sabit ya da hareketli aynayla, netleme camına ve aynı zamanda film yüzeyine yansıtan sistem. Refleks fotoğraf makinesine adını veren sistem. 35 mm. fotoğraf makineleriyle ilgili olarak sık sorulan soru şudur: Refleks mi, telemetreli mi, hangi makineyi tercih etmek gerekir? Netleme sistemi açısından telemetreler makineler karmaşık olmasına rağmen üstünlüğü vardır. Pozlama açısından yine telemetreli makineler sürekli bakaçtan görüntü sağlar ve ayna sistemi olmadığı için sessiz çalışır. Öte yandan telemetreli makineler refleks makinelere göre çok hafiftir.

Bütün bu olumlu özelliklerine rağmen 35 mm. makinelerde yaygın kullanımda olan ise refleks fotoğraf makineleridir. Orta boy fotoğraf makinelerindeki örtücü sistemi genellikle objektif üzerinde yer alır. Yani bu makinelerin objektiflerinde 35 mm. objektiflerinden farklı olarak örtücü sistemi vardır. Diyafram sistemi şeklinde açılıp kapanan bu örtücü sistemine yaprak örtücü denir. Bu nedenle orta boy fotoğraf makinelerinin objektiflerinin piyasa değeri diğer objektiflere göre daha yüksektir.

Fotoğraf makinesinin şekillenmesinde üç temel etken rol oynamıştır.

- (1) İçine ışık sızdırmayan dört tarafı kapalı kutu.
- (2) Gövdenin içine optik yoluyla gelen ışığı kontrol eden pozlama ve netleme sistemleri.
- (3) Optikten gelen ışığın oluşturduğu görüntüyü kaydetmeyi sağlayan ışığa duyarlı yüzey.

Fotoğraf makinelerini farklı şekillerde sınıflandırmak mümkündür. Fotoğraf dünyasında en yaygın olan sınıflandırma, fotoğraf makinelerinin kullandığı film boyutuna göre yapılandırılmadır. Buna göre film boyutuna göre üç temel grup söz konusudur:

- (1) 35 mm. film kullanılan makineler
- (2) roll film kullanılan makineler ve
- (3) yaprak film kullanılan makineler.

Bu Özeti tamamladık, Çıkmış Sorularını, Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/temel-fotografcilik-ady212u?search=fot101u>